

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
вересня 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУДОЧИНСТВО В ГОСПОДАРСЬКИХ СУДАХ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0304 Право

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 5.03040101 Правознавство

(шифр і назва спеціальності)

Київ – 2015 рік

Робоча програма з дисципліни «Судочинство в господарських судах» для студентів галузі знань 0304 Право, спеціальності 5.03040101 Правознавство. «25» серпня 2015 року - 19 с.

Розробник: Власенко Н.М., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів суспільних дисциплін і правознавства

Протокол від «25» серпня 2015 року № 1

Голова циклової комісії викладачів суспільних дисциплін і правознавства

«25» серпня 2015 року _____ (Бурдіна Н.К.)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора
з навчальної роботи

_____ (Дем'яненко С.І.)

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

_____ (Гейхман З.Л.)

Схвалено методичною радою Університетського коледжу
Протокол від «31» серпня 2015 року № 1

«31» серпня 2015 року № 1

Голова

_____ (Братко М.В.)

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
<p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Модулів – 3</p> <p>Змістових модулів – 3</p> <p>Загальна кількість годин – 108</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3</p>	<p>Галузь знань 0304 Право</p> <p>Спеціальність 5.03040101 Правознавство</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 8</p> <p>Аудиторні заняття: 60 години, з них:</p> <p>Лекції (теоретична підготовка): 30 годин</p> <p>Семінарські заняття: 12 годин</p> <p>Індивідуальні заняття: 12 год.</p> <p>Модульний контроль: 6 год.</p> <p>Самостійна робота: 48 год.</p> <p>Вид контролю: <u>екзамен</u></p>

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Судочинство в господарських судах - навчальна дисципліна практичного характеру, яка ознайомлює студента з господарським процесом як однією із форм здійснення судочинства в Україні.

Судочинство в господарських судах є різновидом юридичної діяльності, яку регулюють норми господарського процесуального права, тобто встановлена нормами процесуального права форма діяльності господарських судів, яка спрямована на захист порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання. Предметом господарського судочинства як форми діяльності суду є господарські спори або інші справи, віднесені до компетенції господарських судів Господарським процесуальним кодексом України та іншими законами.

Предметом дисципліни є установлені нормами господарського процесуального права, правила, які регламентують порядок порушення процесу, підготовки справи до розгляду, розгляду й вирішення справ, оскарження і перегляду рішень господарського суду, а також виконання рішень господарського суду.

Метою вивчення курсу є набуття студентами знань про законодавчо встановлені правила (процедуру) здійснення судочинства в господарських судах.

Завданнями навчальної дисципліни є засвоєння студентами загальних положень господарського процесу, ознайомлення студентів з процедурами здійснення судочинства в господарських судах України.

В результаті вивчення курсу студент має оволодіти наступними **компетенціями**:

- бути здатними розкрити та пояснювати структуру, орієнтуватися в організації та системі господарських судів України;
- знати та вміти пояснювати повноваження господарських судів України; відмежовувати компетенцію господарських судів від інших судових органів України; вміти визначати випадки необхідності звернення до господарських судів;
- знати та грамотно застосовувати правила щодо процедури звернення до господарського суду першої інстанції, апеляційного та касаційного судів;
- знати правила складання позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг та дотримуватися порядку їхнього подання;
- знати, грамотно використовувати та пояснювати основні терміни та поняття в галузі господарського судочинства;
- бути готовими відслідковувати зміни у чинному законодавстві щодо норм на яких базується господарський процес.

3. Програма навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ 1.

Загальні засади господарського судочинства

Лекція 1. Господарські суди, їх система, задачі та функції. (2 год.)

Система, склад та структура господарських судів, їх місце в судовій системі України. Завдання та функції господарських судів України: поняття, зміст та сутність. Право на звернення в господарський суд.

Поняття господарського процесу, його форма, предмет та стадії. Поняття та види господарсько-процесуальних відносин. Предмет та метод господарського процесуального права. Принципи господарського судочинства: поняття, зміст та правове регулювання. організаційні та функціональні принципи господарського процесу. Джерела господарського процесуального права.

Поняття та правові засади підвідомчості. Критерії визнання підвідомчості. Поняття та види підсудності справ господарському суду. Родова та територіальна ознаки підсудності. Виняткова (предметна) підвідомчість господарських справ.

Основні поняття теми: господарський суд, господарський процес, стадії, підвідомчість, підсудність, виняткова підвідомчість.

Лекція 2. Учасники господарського процесу. (2 год.)

Поняття та класифікація учасників господарського процесу. Матеріально-правовий інтерес учасників господарського процесу. Правовий статус судді господарського суду та порядок його відводу. Умови призначення судді господарських судів на посаду. Права та обов'язки сторін. Процесуальна співучасть. Процесуальне правонаступництво. Треті особи в господарському процесі: поняття, види та повноваження. Участь прокурора в господарському процесі: обсяг і межі його повноважень. Участь в господарському процесі державних органів та органів місцевого самоуправління. Процесуальне представництво. Участь у господарському процесі відособлених підрозділів юридичних осіб: поняття та повноваження. Експерт як учасник господарського процесу: поняття, правовий статус та повноваження.

Основні поняття теми: учасник процесу, статус судді, сторони, треті особи, представництво, експерт.

Лекція 3. Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі. (2 год.)

Поняття та правові засади судових витрат. Види судових витрат. Порядок сплати судових витрат. Докази сплати судових витрат та вимоги щодо їх оформлення. Розподіл судових витрат. Звільнення від сплати судових витрат. Повернення судових витрат. Судові штрафи в господарському процесі та інші заходи відповідальності. Порядок та підстави застосування.

Основні поняття теми: судові витрати, сплата витрат, докази, розподіл витрат, звільнення від сплати витрат, штрафи, повернення витрат.

Семінар 1. Господарські суди, їх система, задачі та функції. Учасники господарського процесу. Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі. (2 год.).

Лекція 4. Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі. (4 год.)

Поняття, значення та правові засади господарських процесуальних строків. Повноваження господарського суду при невизначені законодавством процесуального строку. Види процесуальних господарських строків. Строки господарського судочинства та строки окремих процесуальних дій. Закінчення процесуальних господарських строків. Продовження та поновлення процесуальних строків. Строки, що не підлягають поновленню. Правові наслідки перебігу процесуальних строків та порядок їх поновлення.

Поняття та ознаки доказів в господарському процесі. Суб'єкти доказування. Мета судового доказування та тип судочинства. Поняття доказування. Співвідношення доказів та доказування. Розподіл обов'язків з доказування. Підстави звільнення від доказування. Види доказів. Окремі засоби доказування. Витребування, огляд та дослідження доказів. Формування предмета доказування. Тотожність предмета доказування і підстави позову. Оцінка доказів. Забезпечення доказів: поняття та порядок.

Основні поняття теми: процесуальний строк, окремі процесуальні дії, не поновлювані строки, поновлення строків, суб'єкти доказування, доказування, доказ, огляд доказів, дослідження доказів, оцінка доказів, забезпечення доказів.

Лекція 5. Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі. (2 год.)

Поняття та правові засади запобіжних заходів. Спрямованість запобіжних заходів. Підстави застосування запобіжних заходів. З'ясування щодо їх застосування. Види запобіжних заходів. Забезпечення вимоги заставою. Порядок застосування запобіжних заходів господарськими судами. Відмова про вжиття запобіжних заходів. Припинення запобіжних заходів. Правові наслідки незаконного застосування запобіжних заходів. Порядок оскарження щодо застосування запобіжних заходів. Поняття та правові підстави застосування заходів до забезпечення позову. Види заходів до забезпечення позову. Неприпустимість застосування окремих видів заходів до забезпечення позову. Скасування, оскарження та виконання ухвали про вжиття заходів до забезпечення позову.

Основні поняття теми: запобіжний захід, види запобіжних заходів, оскарження, забезпечення позову, позов, ухвала про вжиття заходів.

Семінар 2. Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі. Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі. (2 год.)

МОДУЛЬ 2.

Судовий розгляд господарських спорів

Лекція 6. Мирове та досудове врегулювання господарських спорів. (2 год.)

Загальні положення щодо порядку досудового врегулювання господарських спорів: поняття, мета, завдання та умови застосування. Порядок пред'явлення і розгляду претензій. Поняття та умови претензії. Права та обов'язки пред'явника та отримувача претензії. Докази щодо змісту претензії. Врегулювання розбіжностей, що виникають при укладанні,

зміні та розірванні господарських договорів: поняття, порядок та повноваження сторін. Протокол розбіжностей. Порядок укладання мирової угоди в господарському процесі та її процесуального оформлення (реалізації).

Основні поняття теми: досудове врегулювання, претензія, розбіжності, протокол розбіжностей, мирова угода.

Лекція 7. Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі. (2 год.)

Поняття і елементи позову. Форма і зміст позовної заяви. Частини позову. Право на позов та правові наслідки відсутності такого права. Матеріально-правова та процесуально-правова сторони позову. Ціна позову. Порядок подання позовної заяви. Склад документів щодо змісту позову. Відзив на позовну заяву. Відмова у прийнятті і повернення позовної заяви без її розгляду: поняття та спрямованість. Об'єднання позовних вимог: поняття, підстави виникнення та мета. Відмова від позову. Зустрічний позов та його взаємозв'язок з первісним позовом. Порядок порушення провадження у справі у господарському суді

Основні поняття теми: позов, право на позов, ціна позову, відзив на позовну заяву, об'єднання позовних вимог, зустрічний позов.

Лекція 8. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. (2 год.)

Порядок розгляду господарських спорів у господарському суді. Процесуальні дії суду щодо підготовки справи до розгляду. Завдання та мета вирішення господарських справ у першій інстанції. Закрите судове засідання. Частини провадження по справі. Протокол судового засідання. Відкладання, перерва та зупинення судового розгляду: поняття та умови. Зупинення провадження у справі. Припинення провадження та залишення справи без розгляду. Поняття та підстави застосування. Порядок прийняття, форма, мета і зміст рішення. Частини рішення. Порядок оскарження. Ухвала суду та її зміст. Додаткове рішення, ухвала: поняття, мета, порядок оскарження.

Основні поняття теми: господарський спір, перша інстанція, закрите судове засідання, протокол, відкладання, перерва, зупинення, закінчення.

Семінар 3. Мирове та досудове врегулювання господарських спорів. Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. (2 год.).

Лекція 9. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. (2 год.)

Право апеляційного оскарження. Поняття, мета, риси та сутність апеляції та апеляційного провадження. Передумови апеляційного оскарження. Подання апеляційної скарги. Поняття, форма та зміст апеляційної скарги та апеляційного подання. Порядок розгляду апеляційної скарги. Повернення апеляційної скарги: підстави та мета. Порядок оскарження. Підстави припинення перегляду судового рішення в апеляційному порядку. Постанова апеляційної інстанції: поняття, мета та порядок оскарження. Додаткова постанова. Відстрочка або розстрочка виконання постанови апеляційної інстанції.

Основні поняття теми: апеляційна скарга, подання скарги, зміст скарги, форма скарги, апеляційна інстанція, відстрочка виконання, розстрочка виконання, постанова.

Лекція 10. Перегляд судових рішень у касаційному порядку. (2 год.)

Право касаційного оскарження. Поняття, мета, риси та сутність касаційного провадження. Подання касаційної скарги: поняття та порядок внесення. Підстави та умови повернення касаційної скарги. Порядок розгляду касаційної скарги. Стадії розгляду касаційної скарги. Результати розгляду касаційної скарги. Постанова касаційної інстанції: поняття, зміст та порядок оскарження. Відстрочка або розстрочка виконання постанови касаційної інстанції. Зупинення виконання судового рішення.

Основні поняття теми: касація, касаційна скарга, подання скарги, стадії касаційного розгляду, постанова, виконання постанови.

Семінар 4. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. Перегляд судових рішень у касаційному порядку. (2 год.)

МОДУЛЬ 3.

Особливі порядки розгляду господарських спорів

Лекція 11. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців. (2 год.)

Поняття та юридична сутність нововиявлених обставин та підстави перегляду судового рішення. Порядок, мета, умови та строк подання заяви (внесення подання) про перегляд судового рішення. Особливості перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за винятковими обставинами: поняття, підстави та умови застосування.

Основні поняття теми: нововиявлені обставини, перегляд судового рішення, виняткові обставини.

Лекція 12. Проведення у справах про банкрутство. (2 год.)

Поняття, сутність, правова природа та умови банкрутства за діючим законодавством. Учасники проведення у справах про банкрутство: поняття, склад та повноваження. Строки проведення у справах про банкрутство: умови, види, тривалість та порядок застосування. Порядок порушення проведення у справах про банкрутство: поняття та стадії. Підвідомчість справ про банкрутство. Відмова в прийнятті заяви про порушення справи про банкрутство. Повернення заяви. Санація боржника та мирова угода: поняття, підстави та порядок застосування. Розпорядження майном боржника. Повноваження та правовий статус розпорядника майна. Поняття, підстави, мета та порядок ліквідаційної процедури. Поняття, підстави та правові наслідки ліквідації. Ухвала про ліквідацію: поняття та сутність. Особливості банкрутства окремих видів суб'єктів господарювання.

Основні поняття теми: банкрутство, підвідомчість, санація, мирова угода, майно боржника, розпорядник майна, ліквідація.

Семінар 5. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців. Проведення у справах про банкрутство. (2 год.).

Лекція 13. Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. (2 год.)

Загальна характеристика та правова природа інституту виконання судових рішень. Поняття та мета. Виконавче провадження: поняття, тлумачення, підстави та правова

природа. Поняття та правовий статус стягувача та боржника. Види виконавчого провадження щодо рішень господарського суду. Способи виконання судових рішень. Розстрочка та відстрочка виконання рішень господарського суду. Наказ господарського суду (поняття та зміст) і порядок його виконання. Порядок відновлення наказу у разі його втрати. Поворот виконання рішення, постанови. Відповідальність за ухилення від виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду.

Основні поняття теми: виконання рішень, виконавче провадження, стягувач, боржник, наказ суду, поворот виконання.

Лекція 14. Вирішення господарських спорів третейськими судами. (2 год.)

Поняття, мета та правові засади діяльності третейських судів. Повноваження третейського суду щодо вирішення господарських спорів. Порядок та правові наслідки вирішення господарського спору третейським судом. Договірне застереження щодо арбітражного розгляду справи. Рішення третейського суду та його правові наслідки. Оскарження рішення третейського суду.

Основні поняття теми: третейський суд, третейський суд, арбітраж.

Семінар 6. Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Вирішення господарських спорів третейськими судами. (2 год.).

Разом: 108 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 12 год., самостійна робота – 48 год., підсумковий контроль – 6 год.

Модуль	МОДУЛЬ 1.							МОДУЛЬ 2.							МОДУЛЬ 3.						
Назва модуля	Загальні засади господарського судочинства.							Судовий розгляд господарських спорів.							Особливі порядки розгляду господарських спорів.						
Лекції	1	2	3		4-5	6		7	8	9		10	11		12	13		14	15		
Дати																					
Теми лекцій	Господарські суди, їх система, задачі та функції	Учасники господарського процесу	Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі		Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі	Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі .		Мирове та досудове врегулювання господарських спорів	Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі	Вирішення господарських спорів у першій інстанції		Перегляд судових рішень в апеляційному порядку	Перегляд судових рішень у касаційному порядку		Перегляд рішень, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців.	Провадження у справах про банкрутство		Виконання рішень, ухвали, постанови господарського суду	Вирішення господарських спорів третейськими судами		
Теми семінар-ських занять			Господарські суди, їх система, задачі та функції. Учасники господарського процесу. Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі.				Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі. Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі.				Мирове та досудове врегулювання господарських спорів. Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі. Вирішення господарських спорів у першій інстанції.			Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. Перегляд судових рішень у касаційному порядку.			Перегляд рішень, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців.. Провадження у справах про банкрутство.			Виконання рішень, ухвали, постанови господарського суду. Вирішення господарських спорів третейськими судами.	
Самостійна робота	Таблиця 6																				
Поточний контроль					МКР								МКР						МКР		
Підсумковий контроль	екзамен																				

4. Структура навчальної дисципліни.

№ n/ n	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Індивідуальні заняття	Підсумковий контроль
Модуль 1. Загальні засади господарського судочинства.								
1	Господарські суди, їх система, задачі та функції	4	2	2		2		
2	Учасники господарського процесу	6	4	2		2	2	
3	Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі	6	4	2	2	2		
4-5	Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі .	10	6	4		4	2	
6	Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі .	10	6	2	2	4		2
	Разом:	36	22	12	4	14	4	2
Модуль 2. Судовий розгляд господарських спорів.								
7	Мирове та досудове врегулювання господарських спорів	4	2	2		2		
8	Пред’явлення позову та порушення справи у господарському процесі	6	4	2		2	2	
9	Вирішення господарських спорів у першій інстанції	8	4	2	2	4		
10	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку	8	4	2		4	2	
11	Перегляд судових рішень у касаційному порядку	10	6	2	2	4		2
	Разом:	36	20	10	4	16	4	2
Модуль 3. Особливі порядки розгляду господарських спорів.								
12	Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців.	10	4	2		6	2	
13	Провадження у справах про банкрутство	8	4	2	2	4		
14	Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду	8	4	2		4	2	
15	Вирішення господарських спорів третейськими судами	10	6	2	2	4		2
	Разом:	36	18	8	4	18	4	2
	Всього годин:	108	60	30	12	48	12	6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Господарські суди, їх система, задачі та функції. Учасники господарського процесу. Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі.	2
2	Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі. Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі.	2
3	Мирове та досудове врегулювання господарських спорів. Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі. Вирішення господарських спорів у першій інстанції.	2
4	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку. Перегляд судових рішень у касаційному порядку.	2
5	Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців. Провадження у справах про банкрутство.	2
6	Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду. Вирішення господарських спорів третейськими судами.	2
Разом:		12 год

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Господарські суди, їх система, задачі та функції	2	5
2	Учасники господарського процесу	2	5
3	Судові витрати та засоби відповідальності в господарському процесі	2	5
4-5	Поняття та види процесуальних строків. Докази і доказування у господарському процесі.	4	5
6	Запобіжні заходи та заходи до забезпечення позову у господарському процесі.	4	5
7	Мирове та досудове врегулювання господарських спорів	2	5
8	Пред'явлення позову та порушення справи у господарському процесі	2	5
9	Вирішення господарських спорів у першій інстанції	4	5
10	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку	4	5
11	Перегляд судових рішень у касаційному порядку	4	5
12	Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими обставинами та за винятковими обставинами. Участь у господарському суду іноземців.	6	5
13	Провадження у справах про банкрутство	4	5
14	Виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду	4	5
15	Вирішення господарських спорів третейськими судами	4	5
Разом:		48 год.	70 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Судочинство в господарських судах» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи
1. Відвідування лекцій	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10
5. Індивідуальне дослідне завдання (ІНДЗ)	30
6. Опрацювання фахових джерел	10
7. Написання реферату	15
8. Виконання модульної контрольної роботи	30
9. Виконання тестового контролю (експрес-контролю)	10
10. Творча робота, есе	20

- У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:
- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, дискусія.
  - **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
  - **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
  - **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	
D	69-74	
E	60-68	3 (задовільно)
FX	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з можливістю повторного прослуховування

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Незадовільно. Студент відтворює менше половини навчального матеріалу навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; за допомогою викладача виконує елементарні завдання; може дати відповідь з кількох простих речень: здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані уміння та навички; виконує 30% від загальної кількості тестів.
Задовільно. Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять та сформулювати правило; здатен відтворити навчальний матеріал з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; висловлене судження одним-двома аргументами, виконує 55-65% від загальної кількості тестів
Добре. Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується

додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75-80% від загальної кількості тестів.

Відмінно. Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95-100% від загальної кількості тестів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

РОЗРАХУНОК БАЛІВ ДЛЯ ЗАЛІКУ

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	15	15
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	6	6
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	10	50
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	3	30
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
6. Творча робота, есе	20	1	20
Всього	42	38	196
Коефіцієнт	3,27		

9. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
  - ✓ навчальні посібники;
  - ✓ опорні конспекти лекцій;
  - ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. Очікувані результати.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Судочинство в господарських судах» студент:

- володіє основними термінами навчальної дисципліни такими, як: господарський суд, господарський процес, ціна позову, позовна заява, судовий наказ, третейський суд та вміє їх тлумачити та грамотно застосовувати;
- знає структуру побудови системи господарських судів України;
- вміє скласти позовну заяву у господарському спорі;
- вміє збирати та систематизувати матеріали для подання позовної заяви до господарського суду;
- вміє обраховувати ціну господарського позову;
- знає порядок звернення до судів апеляційної та касаційної інстанції;
- має навички складання апеляційної та касаційної скарги;
- знає та дотримується порядку справляння судового збору у господарських справах;
- знає порядок перегляду справ за нововиявленими обставинами;
- знає порядок звернення судового наказу до виконання;
- вміє виявляти підстави для звернення до третейського суду.

11. Рекомендована література

Нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. в редакції Закону від 01 січня 2006 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. в редакції Закону від 11 березня 2007 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 18-22. – Ст. 144.
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 6. – Ст. 56.
4. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою УРСР 16.07.90 г. // Відомості Верховної Ради України. - 1990. - № 31.-Ст. 429.
5. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. // Голос України від 03.08.2011. - № 142.
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. // Урядовий кур'єр від 12.08.2010 - № 148.
7. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. // Голос України від 08.07.2011 - № 122.

8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. // Голос України від 14.08.2012 // №№ 148-149
9. Про виконавче провадження: Закон України від 22.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 24. - Ст. 207.
10. Про засади державної мовної політики: Закон України від 03.07.2012 р. // Голос України від 10.08.2012 № 146.
11. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 р. в редакції Закону України від 11 листопада 2011 р. // ВВР України. - 1992. - № 21. - Ст. 296.
12. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2006. - № 15. - ст. 128.
13. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 40-41, 42. - ст. 492.
14. Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 06 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 35-36, № 37 - ст. 446.
15. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 19-20. - Ст. 144.
16. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №435-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40. - Ст. 356.
17. Закон України «Про прокуратуру» від 18 липня 1996 року // ВВР. - 1996. - № 28. - ст. 121.

Основна:

1. Абрамов Н.А. Обновленный Хозяйственный процесс Украины: Учебное пособие (курс лекций). - Издание 3-е, обновленное и дополненное. - Харьков: «БУРУН-КНИГА», 2012. - 192 с.
2. Горевий Володимир Іванович, Куліш Анатолій Миколайович, Чернадчук Віктор Дмитрович. Господарський процес. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. - Суми : Університетська книга, 2013. - 283с.
3. Грек Борис Миколайович. Господарський процес України (у схемах): Навч. посібник / Академія адвокатури України. - К. : Прецедент, 2012. - 182с. : схеми - (Юридична бібліотека). - Бібліогр.: с. 178-179. - ISBN 966-520-087-9.
4. Роїна Олександр Миколайович. Господарський процес. Збірник процесуальних документів: Збірник процесуальних документів. З можливістю копіювання / О.А. Кривенко (ред.). - К. : С.В.Д. Трейдинг, 2011. - 92с. - На тит. арк. та обкл. авт. не зазн..
5. Гаврилішин Анатолій Петрович, Козирева Валентина Петрівна. Господарсько-процесуальне право/ Національна академія держ. податкової служби України. - Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2012. - 170с.
6. Гаврилішин Анатолій Петрович, Козирева Валентина Петрівна. Господарсько-процесуальне право: Практикум / Національний авіаційний ун-т. - К. : НАУ, 2012. - 147с.
7. Лебеденко Вадим Іванович, Коніжай Роман Омелянович. Судочинство в господарських судах: навч. посібник для дистанц. навч. / Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К. : Університет "Україна", 2010. - 176с. - (Мережа дистанційного навчання). - Бібліогр.: с. 170-175.

8. Господарське судочинство в Україні: Правові засади та судова практика / Вищий господарський суд України / Дмитро Микитович Притика (ред.), Віктор Семенович. Москаленко (уклад.). — К. : Видавничий дім "ІнЮре", 2012. — 769с.

Додаткова:

9. Ніколенко Л. Основні матеріально-правові джерела норм господарського процесуального права // Підприємництво, господарство і право. – 2010. - № 6. – С. 50-53.
10. Рішення Конституційного Суду України від 12 липня 2011 р. у справі за конституційними поданнями 54 народних депутатів України та Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Кримінально-процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України* (щодо принципу інстанційності в системі судів загальної юрисдикції) // Вісник Конституційного суду України 2011 р., № 6. - стор. 107.
11. Фурса С. Проблеми виконання рішень господарських судів: нові механізми та відповідальність/ С. Фурса // Право України. – 2011. – №6. – С. 67-71.

Електронні ресурси:

- <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
- <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
- <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
- <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
- <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
- <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
- <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
- <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
- <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
- <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".